

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár hírlevele

VERITAS

Történetkutató Intézet és Levéltár

Tartalom

- **Hírek**
- **Olvasnivaló:**
 - *Indiai-magyar kulturális kapcsolatok: magyar festőnők a két világháború közötti Indiában*
 - *A millenniumi emlékérme*
 - *Polítizáló vezérkarfőnök? Franz Conrad von Hötzendorf gróf, cs. és kir. tábornagy (1852–1925) vonatkozó gondolatai*
- **Cikkajánló**
- **Adatkezelési tájékoztató**

HÍREK

adományozott.

A Vajdasági Magyar Pedagógusok Egyesülete az Apáczai Nyári Akadémia XXV. évfordulója alkalmából díszoklevelet adományozott elismerése és köszönete jeléül **Prof. Dr. Szakály Sándornak** és **Dr. habil. Ujváry Gábornak** együttműködő és támogató tevékenységükért.

Olvasnivaló

Indiai-magyar kulturális kapcsolatok: magyar festőnők a két világháború közötti Indiában

India Magyarországnál mintegy 35-ször nagyobb területű állam, e hatalmas országból nézvést a kicsi Magyarország mégis kulturális nagyhatalomnak tűnik, annyi szálon kapcsolódik ugyanis össze a magyar és az indiai kultúra. A 19. században magyar utazók, tudósok sora kereste fel Indiát, úttörő szerepet vállalva többek között a korszerű indiai felsőoktatás kiépítésében. A magyar Kelet-kutatók emblematikus figurája, Kőrösi Csoma Sándor (1784–1842) romantikus hazaszeretettől fűtve a magyar őshaza, a hátramaradott magyarok keresésére indult el Ázsiába. Nagy terve nem vált valóra, ám egy addig ismeretlen kultúra felfedezésével, egy új tudományág, a tibetológia megteremtésével világhírnévre tett szert. A másik nagy magyar orientalista, Stein Aurél (1862–1943) brit kötelékben szintén komoly nemzetközi tekintélyt vívott ki magának. Kőrösi Csoma Sándor mellett ő játszotta a legfontosabb szerepet a buddhizmus újrafelfedezésében India számára.

Kép forrása: Magyar Nemzeti Digitális Archívum / Amrita Sher-Gil 1941-ben

[Hammerstein Judit teljes cikke itt olvasható el](#)

A millenniumi emlékérme

A millennium alkalmából keletkezett törvények közül kettőt a *Mindennapi történelem* rovatban már bemutattunk: előbb [a honalapítás évezredes emlékét törvénybe iktató 1896. évi VII. törvénycikket](#), majd [a honalapítás ezredik évfordulójának megörökítésére alkotandó művekről szóló 1896. évi VIII. törvénycikket](#) tárgyaltuk. E helyen az úgynevezett millenniumi törvénykomplexum első darabját tekintjük át utoljára, mely „egy millió egykoronásnak az ezredéves ünnepélyek alkalmára való veretése tárgyában” még 1895. évi LI. törvénycikként látott napvilágot a jogtárban. Azonos című törvényjavaslatát Lukács László pénzügyminiszter 1895 decemberében nyújtotta be, az abból keletkezett törvényt Ferenc József karácsony előtt szentesítette. A törvényjavaslat a hozzá fűzött indokolás szerint „...különösen az 1896-iki ezredéves országos kiállítás körül érdeklődő körökben felmerült...” gondolat megvalósítását kívánja szolgálni, de „általán” is bevett szokás hasonló ünnepélyekre emlékerméket veretni.

Képen: Milleneumi egykoronás

Politizáló vezérkarfőnök? Franz Conrad von Hötzendorf gróf, cs. és kir. tábornagy (1852–1925) vonatkozó gondolatai

Dr. h. c. Franz Conrad von Hötzendorf gróf, cs. és kir. tábornagy az Összes Fegyveres Erők Vezérkarának főnökeként (*Chef des Generalstabes für die gesamte bewaffnete Macht*) csaknem 11 évig vezette operatív értelemben az Osztrák–Magyar Monarchia haderejét, amelyből 32 hónap az első

Ferdinánd trónörökös, hogy nézzék el, ha bírálatokat fogalmaz meg, mert mindezt a cs. és kir. haderő érdekében teszi. Conrad úgy vélte, hogy „a Vezérkar főnökének feltétlenül foglalkoznia kell a politikával, mivel ha ezt elutasítja, az felfogóképességének hiányát vagy munkától való ózdkodást bizonyítja, [...] tárgyalóasztal és csatamező a legszorosabban függ egymástól”, következésképpen köteles jelezni, ha valamely politikai tendenciával nem ért egyet. Egy kedvelt hasonlata volt, hogy míg a katonáktól feltétlen engedelmesség várható el, kizárólag a parancs végrehajtására fókuszálva, addig a vezérkarfőnöknek kritizálnia kell szükség esetén.

Kép forrása: Wikimedia Commons / Franz Conrad von Hötzendorf

[Ligeti Dávid teljes cikke itt olvasható el](#)

Cikkajánló

A magyar reformátusság 19. századi konzervatív hagyománya

Kovács Kálmán Árpád, intézetünk tudományos főmunkatársa a Klauzál Gábor Kör Szász Erzsébet Történetisműhely honlapján 2025. június 6-án megjelent írásában Ravasz László 1915-ös megállapításának helytállóságát elemzi a magyar reformátusok 19. századi konzervatív hagyományát illetően.

[Kovács Kálmán Árpád írása itt található](#)

Intézetünk főkönyvtárosa, **Dubniczky Zsolt** írása a Pestbuda.hu fővárosi internetes helytörténeti magazinban *Pozsonyból Pestre – Országház-tervek a reformkorban* címmel jelent meg.

[Dubniczky Zsolt írása itt olvasható](#)

Utcák, terek, nevek

„Valami ilyesmi jutott az eszembe, amikor egyik nemzeti emlékhelyünkre, az Ópusztaszeri Nemzeti Történeti Emlékparkba autóztam, hogy ott a Társadalom és kultúra a két világháború közötti Magyarországon című kiállítást megnyissam. Nota bene: a szabadtéri néprajzi gyűjteménytől a nomád parkon át a jurtáig csodálatos és identitáserősítő élményben lehet részük, szívből ajánlom mindenkinek, hogy a vakáció alatt elvigye oda gyermekeit, unokáit.” - írja intézetünk főigazgatója, **Szakály Sándor** a Mandiner című újság VII. évfolyam 28. számában.

[Szakály Sándor írása itt található](#)

Az új adatkezelési tájékoztatónkat [itt tudja elolvasni.](#)

A VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár kizárólag a saját rendezvényeivel és programjaival kapcsolatos meghívók és értesítők küldésére használta fel eddig az Ön személyes adatait (név és e-mail cím), azokat harmadik félnek nem adja át a jövőben sem. Ha nem ért egyet az Ön személyes adatainak (név, e-mail cím) további kezelésével, és a jövőben nem szeretne hírlevél formájában értesülni a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár legújabb híreiről, rendezvényeiről és programjairól, akkor kérjük, hogy jelezze ezt az info@veritas.gov.hu címen! Ebben az esetben véglegesen és helyreállíthatatlanul töröljük Önt az adatbázisunkból. Ha az adatkezeléssel kapcsolatban bármilyen kérdése vagy észrevétele van, akkor forduljon hozzánk az info@veritas.gov.hu e-mail címen.

Bízunk benne, hogy továbbra is figyelemmel kíséri a VERITAS Történetkutató Intézet és Levéltár tevékenységét.

Subscribe

Past Issues

Translate ▼

Copyright © VERTIAS INTEZET ES LEVELTAR

Nem szeretne több hírlevelet kapni? [Ide kattintva iratkozhat le.](#)